

## Atomfizika pótZH megoldások

1.  $m = I \cdot t \cdot K_{cu} \approx 23.76 \text{ g}$

2.  $p = \frac{mv}{\sqrt{1-v^2/c^2}} \longrightarrow \lambda = h \frac{\sqrt{1-v^2/c^2}}{mv} \approx 6.86 \cdot 10^{-12} \text{ m}, \quad E = \frac{mc^2}{\sqrt{1-v^2/c^2}} \approx 8.69 \cdot 10^{-14} \text{ J}$

3. Az 5. gerjesztett állapotban  $n = 6$ :  $N = n\hbar \approx 6.33 \cdot 10^{-34} \text{ Js}, \quad E = -\frac{Ry}{n^2} \approx -0.38 \text{ eV}$

4.  $\frac{1}{2}mv_0^2 = \frac{1}{4\pi\epsilon_0} \frac{2e^2}{r_0} \longrightarrow r_0 \approx 10^{-5} \text{ m}$

5. Határeset:  $W_{ki} = h\frac{c}{\lambda} \longrightarrow \lambda < \frac{hc}{W_{ki}} \approx 1.4 \cdot 10^{-7} \text{ m}$

6. Ha minden fényt elnyelne, a nyomás  $p = I/c$  lenne. Esetünkben viszont  $p = \frac{1}{3}\frac{I}{c} + 2 \cdot \frac{2}{3}\frac{I}{c} \approx 8.3 \cdot 10^{-6} \text{ Pa}$ .

7. A folyamat a Compton szórás inverze. A szögeltérés azonos az inverz folyamatban lévővel. Alkalmazva a

$$\Delta\lambda = \frac{h}{mc}(1 - \cos\theta) = 2\pi\lambda_0(1 - \cos\theta)$$

Compton formulát  $\Delta\lambda = \lambda_0/2 - re$ :

$$\cos\theta = 1 - \frac{1}{4\pi} \longrightarrow \theta \approx 23^\circ.$$

8. A rendszer tömegközéppontja egy tengely mentén képes haladni (1 sz. fok a kinetikus energiából), és egyetlen rezgési módusa van (2 sz. fok a kinetikus és potenciális energiából), vagyis összesen 3 szabadsági foka van. Ezért az átlagos energia  $T$  hőmérsékleten  $\epsilon = 3/2 \cdot k_B T$ .

9. Az állapotok megvalósulási valószínűsége arányos  $e^{-E/k_B T}$ -vel, ahol  $E$  az állapot energiája. Eszerint:

$$P(1) = N \cdot e^{-0/k_B T}, \quad P(2) = N \cdot e^{-\epsilon/k_B T}.$$

Mivel  $P(1) + P(2) = 1$  kell legyen, ezért kapjuk:

$$P(1) = \frac{1}{1 + e^{-\epsilon/k_B T}}, \quad P(2) = \frac{e^{-\epsilon/k_B T}}{1 + e^{-\epsilon/k_B T}}.$$

10. A teljes mágnesezettség

$$M_0 = \sum_i \mu_i = \sum_i g_i \frac{q_i}{2m_i} |N_i|.$$

Mivel a feladat szerint ezt csak elektronok adják, ezért

$$M_0 = g_e \frac{q_e}{2m_e} N_{\text{total}},$$

ahol  $N_{\text{total}}$  a rendszer teljes perdülete. A mágnesezettség időbeli változása ezzel:

$$\frac{\Delta M}{\Delta t} = \frac{2M_0}{t} = g_e \frac{q_e}{2m_e} \frac{\Delta N}{\Delta t}.$$

Mivel a forgatónyomaték a rendszer időegység alatti perdületváltozásával azonos (ami  $\frac{\Delta N}{\Delta t}$ ), ezért kapjuk:

$$\frac{\Delta N}{\Delta t} = \frac{2m_e}{g_e q_e} \frac{2M_0}{t} \approx 1.14 \cdot 10^{-5} \text{ Nm}.$$

**11.** A 40 nA áramerősség azt jelenti, hogy másodpercenként  $\Delta N_A/\Delta t \approx 2.5 \cdot 10^{11}$  db/s hidrogénion érkezik. Eszerint 2 óra alatt  $N_A \approx 1.8 \cdot 10^{15}$  db ütközik a fóliával. A fólia vastagságának és az ott lévő részecskék száma sűrűségének ismeretében a hatáskeresztmetszet (a megfelelő térszögre vonatkozóan) meghatározható:

$$\sigma_\Omega = \frac{\text{események száma}}{N_A \cdot \rho \cdot \Delta x} \approx 3.33 \cdot 10^{-35} \text{ cm}^2.$$

A detektor  $\Omega = A/r^2 \approx 1.2 \cdot 10^{-5}$  térszög alatt látszik, vagyis a differenciális hatáskeresztmetszet abban az irányban

$$\frac{d\sigma}{d\Omega} \approx \frac{\sigma_\Omega}{\Omega} \approx 2.8 \cdot 10^{-30} \text{ cm}^2.$$

**12.** A mágnes hossza a következő módon fejezhető ki a paraméterekkel:

$$L = \text{tg} \beta \frac{8\pi m E}{qh\alpha}.$$

Behelyettesítés után  $L \approx 12.5$  m adódik.